

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **F. Š.**, bývajúceho v B., proti žalovanej **Bc. D. Š.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. J. F., advokátkou so sídlom v B., **o zrušenie vyživovacej povinnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 11 C 380/2009, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. júla 2011 sp. zn. 4 Co 155/2011, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 22. júla 2011 sp. zn. 4 Co 155/2011 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 28. októbra 2010 č. k. 11 C 380/2009-73 v spojení s opravným uznesením z 18. januára 2011 č. k. 11 C 380/2009-78 žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že o náhrade trov konania rozhodol podľa zásady úspechu v konaní (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Hoci žalobca bol v konaní úspešný, náhradu trov mu nepriznal, keďže si náhradu trov konania neuplatnil. S návrhom žalovanej priznať jej náhradu trov konania podľa § 143 O.s.p. sa nestotožnil. Uviedol, že plnenie vyživovacej povinnosti je zákonnou povinnosťou a v prípade, že bola táto vyživovacia povinnosť určená súdnym rozhodnutím a u dieťaťa nastal právny stav, kedy je schopné sa samo živiť, je potrebné podať návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti. Oprávnenie podať takýto návrh má hociktorý z rodičov dieťaťa. Z uvedených dôvodov, i keď žalovaná bezprostredne nežadala príčinu na podanie tohto návrhu (príčinou bola zmena pomerov na strane dieťaťa), nie je možné na vec použiť ustanovenie § 143 O.s.p. Za určujúce pre jeho aplikáciu nepovažoval ani to, že k zmene pomerov došlo až v priebehu konania.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací uznesením z 22. júla 2011 sp. zn. 4 Co 155/2011 odmietol odvolanie žalovanej a rozhodol o náhrade trov odvolacieho

konania. Odmietnutie odvolania odôvodnil tým, že smerovalo len proti dôvodom prvostupňového uznesenia. Okresný súd totiž vo výroku uznesenia rozhodol tak, že žalobcovi nepriznal náhradu trov konania a prečo nevyhovel návrhu na priznanie náhrady trov uplatnenej žalovanou uviedol len v dôvodoch tohto rozhodnutia. Ak preto odvolanie žalovanej smerovalo proti tomuto rozhodnutiu, smerovalo proti jeho odôvodneniu, čo v zmysle ustanovenia § 202 ods. 4 O.s.p. nie je prípustné.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala žalovaná dovolanie. Žiadala napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu, že odmietnutím odvolania jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Podľa žalovanej nie je správny záver odvolacieho súdu, že jej odvolanie smerovalo len voči dôvodom prvostupňového rozhodnutia, keď z jeho obsahu jasne vyplývalo napadnutie výroku uznesenia okresného súdu o trovách konania. Uviedla, že vo svojom odvolaní jednoznačne navrhovala zmenu výroku napadnutého prvostupňového uznesenia a žiadala priznanie náhrady trov konania. Vecne odvolanie odôvodnila nutnosťou aplikácie § 147 ods. 1 a § 143 O.s.p.

Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia

na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Ako je však výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O.s.p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Žalovaná v danom prípade napadla dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté jej odvolanie smerujúce proti prvostupňového uzneseniu o trovách konania. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p. je vylúčená prípustnosť dovolania v prípade, ak ním účastník napáda uznesenie o trovách konania.

Ak je súdne konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. So zreteľom na žalovanou tvrdenú procesnú vadu sa osobitne zameril na otázku splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký vadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdom konaní (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.) za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá

rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o odmietnutí odvolania z dôvodu, že smerovalo iba proti dôvodom rozhodnutia, keď záver súdu o tejto otázke nebol správny.

Podľa dovolacieho súdu úsudok odvolacieho súdu o tom, že žalovaná svojim odvolaním napadla výlučne iba dôvody prvostupňového uznesenia bez toho, že by jej opravný prostriedok smeroval aj proti výroku tohto rozhodnutia, nie je správny.

Pri posúdení otázky, či odvolanie účastníka smeruje len proti dôvodom rozhodnutia, je rozhodujúci obsah podania, ktorým sa rozhodnutie súdu napáda (§ 41 ods. 2 O.s.p.) a nie to, ako súd formuloval výrok rozhodnutia, resp. že to, prečo nevyhovel návrhu účastníka napr. na priznanie náhrady trov konania, vyjadril len v odôvodnení rozhodnutia. Obvyklé je, že ak odvolateľ napáda výrok rozhodnutia, napáda spravidla aj jeho odôvodnenie; podmienkou však je, aby to urobil vždy aj s výrokom rozhodnutia. Kritériom pre posúdenie, či ide len o odvolanie proti dôvodom rozhodnutia, je zhodnotenie, či prípadným vyhovením odvolania by (ne)bol dotknutý aj výrok napadnutého rozhodnutia. Nejde preto o odvolanie len proti dôvodom uznesenia, ak žalovaný namieta, že súd mal na vec správne aplikovať ustanovenie § 143 O.s.p. a nie ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. a teda, že mal žalovanému priznať náhradu trov konania.

V posudzovanej veci okresný súd rozhodol o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že inak úspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, lebo si náhradu trov konania neuplatnil, pričom v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že s návrhom žalovanej priznať jej náhradu trov konania podľa § 143 O.s.p. sa nestotožnil (jej návrhu nevyhovel). Z obsahu odvolania žalovanej z 24. novembra 2010 vyplýva, že namieta správnosť rozhodnutia okresného súdu z dôvodu, že tu boli skutočnosti, ktoré založili jej nárok na náhradu trov konania v zmysle § 143 O.s.p. a súd preto nemal na vec použiť ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. Žiadala napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť tak, že jej súd prizná náhradu trov konania.

Z uvedeného možno bezpochyby vyvodit', že v danom prípade vyhovením odvolania žalovanej, by bol dotknutý aj výrok napadnutého uznesenia. Ide preto o odvolanie, ktoré smeruje nielen proti dôvodom, ale aj proti výroku napadnutého prvostupňového uznesenia o trovách konania. Ak za tohto stavu odvolací súd odvolanie žalovanej odmietol ako

smerujúce len proti dôvodom rozhodnutia (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 202 ods. 4 O.s.p.), odňal týmto žalovanej právo, aby na základe riadne podaného odvolania bolo ňou napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmané odvolacím súdom. Ide teda o vadu, ktorá naplňuje skutkovú podstatu ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 prvá veta O.s.p.).

Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že krajský súd v súvislosti s rozhodnutím o náhrade trov konania opomenul prihliadnuť na ustanovenie § 151 ods. 1 veta prvá O.s.p., podľa ktorého o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Z uvedeného ustanovenia okrem iného vyplýva, že podmienkou rozhodnutia súdu o priznaní náhrady trov konania je, že účastník urobí návrh na jeho priznanie. Môžu tak urobiť súčasne aj obaja účastníci, teda aj účastník, ktorý je v konaní úspešný a aj neúspešný účastník. V takomto prípade je súd povinný vo výroku rozhodnutia rozhodnúť o oboch týchto návrhoch. Pokiaľ súd o niektorom z nich opomenie rozhodnúť, možno toto opomenutie napraviť postupom podľa § 166 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. dopĺňacím uznesením. Ak preto odvolací súd dospel k záveru, že výrok uznesenia okresného súdu sa na žalovanú nevzťahuje a teda, že o jej návrhu na priznanie náhrady trov konania okresný súd vo výroku uznesenia nerozhodol, mal správne vec vrátiť okresnému súdu na postup v zmysle § 166 ods. 1 O.s.p., keďže ide o uznesenie, ktoré doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť a až potom mal rozhodnúť o odvolaní žalovanej.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. januára 2012

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová

